

FÖLDMŰVELÉSÜGYI
MINISZTERIUM

Helyi termelői piac nyitásával, üzemeltetésével kapcsolatos tudnivalók

Kontur Tamás

Vidék- és térségfejlesztési szakreferens

Helyi Termék Éve 2015

FÖLDMŰVELÉSÜGYI
MINISZTERIUM

Mit is jelent pontosan a „helyi termelői piac”?

Több szempontból is különbözik az ismert „hagyományos” városi piactól, vagy vásártól, hiszen a **helyi termelői piac** olyan piac, ahol a **kistermelő** a **piac fekvése szerinti megyében, vagy a piac 40 km-es körzetében,** vagy **Budapesten fekvő piac esetében az ország területén bárhol működő gazdaságából származó mezőgazdasági-, illetve élelmiszeripari termékét értékesíti.**

(A kereskedelemről szóló 2005. évi CLXIV törvény 2. § 5a pontja szerint)

FÖLDMŰVELÉSÜGYI
MINISZTERIUM

Kik és milyen feltételekkel értékesíthetnek a helyi termelői piacon?

- Csak kistermelők értékesíthetik a saját gazdaságukból származó mezőgazdasági és élelmiszeripari termékeiket.
- A kistermelő – mint élelmiszer-vállalkozó – felelős az általa forgalomba hozott élelmiszer biztonságáért, minőségéért, nyomon követhetőség biztosításáért és dokumentálásáért.
- A piac fekvése szerinti megyében, illetve 40km-es körzetében gazdálkodó kistermelők értékesíthetnek a helyi termelői piacon. Ha például a piac a megyehatáron van, az országhatáron belülről érkezhetnek a termelők akár a szomszéd megyéből is. A 40 km-es földrajzi, távolsági korlát alól kivétel Budapest, ahová az egész országból érkezhetnek termékeikkel a kistermelők.

FÖLDMŰVELÉSÜGYI
MINISZTERIUM

A 40 km-es szabály alkalmazásának gyakorlati példája

Helyi termelői piac tervezésekor érdemes a következőket figyelembe venni:

- Lehet a piac magántelken, templom, közösségi ház vagy az önkormányzat udvarán, de lehet a városi piacon belül, elkülönülten piac a piacban megoldás is, vagy közterületen, parkolóban, megfelelő adottságú, frekvenciáltabb téren. Érdemes mindig a **jogszabályoknak megfelelő, legkönnyebb megoldást választani**, ahol biztosítani lehet a higiéniai, parkolási, építésügyi és egyéb előírt feltételeket.
- A **helypénz minimális** legyen.
- A **választék** legyen **bőséges**.
- Legyenek **kapcsolódó programok** például kézműves foglalkozás, ami a gyermekeket is leköti, így nekik is élmény lesz a bevásárlás a piacon.
- Legyen **kóstolási lehetőség**.
- Legyen **megfelelő módon meghirdetve** a piac. Fontos, hogy a környező települések, illetve a környező nagyobb városok lakói, mint potenciális állandó vevők, rendszeresen értesüljenek a piac nyitva tartásáról, árukínálatáról, programjairól, amelyre kézenfekvő a **helyi, térségi újságok, tv, internetes hírlista** használata.

FÖLDMŰVELÉSÜGYI
MINISZTERIUM

A helyi termelői piac nyitásának, üzemeltetésének adminisztratív feltételei:

Milyen területen indíthat valaki helyi termelői piacot?

Olyan területen indíthat, amelyen a településrendezési terv ezt lehetővé teszi, vagy **amely helyi termelői piac működése céljából területhasználati hozzájárulással rendelkezik**. A település általános rendezési tervének figyelembevételével csak olyan helyen létesíthető és működtethető ilyen jellegű piac, ahol az ott lévő személyeket, élelmiszereket, élelmiszer-nyersanyagokat a környezetből származó káros mértékű szennyezés nem veszélyezteti. A terület lehet magán és közterület egyaránt.

Ki létesíthet, üzemeltethet helyi termelői piacot?

Szinte bárki, például helyi önkormányzat, helyi civil szervezet képviselője, vagy akár magánszemély is létesíthet, üzemeltethet helyi termelői piacot. A tapasztalatok szerint, többféle sikeres együttműködés is létezik pl. a helyi önkormányzat és civil szervezet közös összefogása.

FÖLDMŰVELÉSÜGYI
MINISZTERIUM

Kinek kell bejelenteni a helyi termelői piac nyitási szándékot?

A helyi termelői piac üzemeltetésére irányuló szándékot nem az üzemeltetőnek, hanem **a fenntartónak, vagyis a piac területéül szolgáló ingatlan tulajdonosának, bérlőjének vagy más jogcímen használójának** **a piac helye szerint illetékes települési**, Budapesten a kerületi önkormányzat **jegyzőjénél** kell bejelentenie. **A fenntartó és üzemeltető természetesen akár ugyanaz a személy is lehet.** Amennyiben valaki helyi termelői piacot szeretne létesíteni, azt tehát elég az illetékes jegyzőnek bejelenteni, és **nem hatósági engedélyköteles, mint más piacok vagy vásárok**. Ezen bejelentést követően pedig a **helyi önkormányzat köteles erre lehetőséget biztosítani a településen.**

A helyi termelői piac üzemeltetésére irányuló bejelentésének tartalmaznia kell:

- a fenntartó, az üzemeltető nevét, címét, székhelyét, elektronikus levelezési címét, amennyiben azzal rendelkezik,
- a fenntartó cégjegyzékszámát, egyéni vállalkozói nyilvántartási számát, vagy bírósági nyilvántartásba vételi számát,
- a helyi termelői piac címét, helyrajzi számát,
- a területhasználatának jogcímét,
- a piac nyitvatartási idejét.

A helyi termelői piac üzemeltetője a piacon árusító kistermelő:

- nevről és címről,
- gazdasága, illetve a termelés és előállítás helyéről,
- regisztrációs számáról, és az
- általa árusított termékekről napi nyilvántartást vezet, amelyet köteles 60 napig megőrizni és az ellenőrző hatóság kérésére bemutatni.
- Megjegyzés: Az üzemeltető csak a nyilvántartásért felel.

FÖLDMŰVELÉSÜGYI
MINISZTERIUM

**Miként árusíthat egy termelő mozgóboltból a helyi termelői piac területén,
illetve hol kell parkolnia a termelőknek?**

- Ha a hatóság a helyi termelői piacon járműről, mozgóboltból történő árusítást engedélyez, úgy erre a célra a piac üzemeltetőjének külön területet kell kijelölni.
- Az árusok járműveinek elhelyezésére szolgáló gépkocsi-parkolóhelyeket a piac területén kívül kell kialakítani.

FÖLDMŰVELÉSÜGYI
MINISZTERIUM

A helyi termelői piac üzemeltetésének élelmiszerbiztonsági és higiéniai feltételei 1.:

A helyi termelői piacokon

- **Nem szükséges:**
- külön tisztító, fertőtlenítő berendezést biztosítani, amennyiben a munkaeszköz és -berendezés tisztítását, fertőtlenítését nem a forgalomba hozatal helyszínén végzik és az értékesítés jellegéből adódóan nem is válhat az ott szükségessé;
- ivóvízzel való ellátás amennyiben:
 - a munkaeszköz és -berendezés tisztítását, fertőtlenítését nem a forgalomba hozatal helyszínén végzik és az értékesítés jellegéből adódóan nem is válhat az ott szükségessé;
 - az illemhely ivóvíz minőségű folyóvízes kézmosási lehetőséggel felszerelt.

FÖLDMŰVELÉSÜGYI
MINISZTERIUM

A helyi termelői piac üzemeltetésének élelmiszerbiztonsági és higiéniai feltételei 2.:

- **Szükséges:**
- a fenntartó részéről az illemhelyek, WC-k helyi termelői piac területén lévő hulladékgyűjtő és -tároló tartályok, edények rendszeres tisztításáról, fertőtlenítéséről, működkéességükről gondoskodni;
- közcsatorna hiányában a helyi termelői piacon keletkezett szennyvíz higiénikus összegyűjtéséről és eltávolításáról gondoskodni;
- a piac területét a nyitva tartás időtartama alatt folyamatosan tisztán tartani, zárás után általános takarítást végezni;
- az állatok itatására vízvételi helyet biztosítani amennyiben élőállat árusítását a hatóság engedélyezi

FÖLDMŰVELÉSÜGYI
MINISZTERIUM

A helyi termelői piac üzemeltetésének élelmiszerbiztonsági és higiéniai feltételei 3.:

- **Szükséges:**
- **Fenntartó részéről vadon termett gomba értékesítése esetén a gomba-szakellenőr részére a vizsgálatához megfelelő méretű, természetes és mesterséges megvilágítású gombavizsgáló helyet létesíteni, melyet az elkobzott gomba elhelyezésére szolgáló megfelelő méretű, biztonságosan zárható hulladékgyűjtővel kell felszerelni;**
- **a fenntartónak biztosítani az elkobzott gomba felhasználást kizáró és környezetkímélő módon történő megsemmisítésének feltételeit;**
- **gomba árusításánál a külön jogszabály (107/2011. (XI. 10.) VM rendelet) előírásait is figyelembe venni;**

FÖLDMŰVELÉSÜGYI
MINISZTERIUM

Figyelemmel kell lenni a további előírásokra, kötelezettségekre is 1.:

- Az élelmiszert úgy kell elhelyezni, hogy szennyeződésének kockázatát az ésszerűen megvalósítható mértékig el lehessen kerülni.
- Megfelelő intézkedéseknek és/vagy eszközöknek kell rendelkezésre állnia a megfelelő tárolási hőmérsékleti feltételek fenntartására és folyamatos ellenőrzésére.
- Forgalomba hozni csak olyan nyers gyümölcsöt, zöldséget szabad, amelynek növény- védőszeres kezelésére előírt élelmezés-egészségügyi várakozási ideje letelt, és a határértéket meghaladó növényvédőszer-maradékot nem tartalmaz.

FÖLDMŰVELÉSÜGYI
MINISZTERIUM

Figyelemmel kell lenni a további előírásokra, kötelezettségekre is 2.:

- Ha a piac fenntartója vagy az élelmiszer-árusító tudomást szerez az ott forgalomba hozott élelmiszertől, italtól eredő megbetegedésről vagy annak gyanújáról, haladéktalanul gondoskodni köteles az árusítás megszüntetéséről, valamint az árukészlet megőrzéséről. Emellett pedig értesíteni köteles
 - munkaidőben a járási hivatal Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Osztályát, valamint járási hivatal Népegészségügyi Osztályát
 - munkaidőn kívül a megyei kormányhivatal Élelmiszerlánc-biztonsági, Növény és Talajvédelmi Főosztályának készenléti ügyeletét, valamint a fővárosi és megyei kormányhivatal Népegészségügyi Főosztályát.
- A piac fenntartója köteles a jogszabályokban előírtak megtartását rendszeresen ellenőrizni, illetve ellenőriztetni és hiányosság esetén saját hatáskörében vagy szükség esetén a hatóságok bevonásával intézkedni a hiányosságok felszámolására. Köteles továbbá a hatóságok rendelkezésének megfelelően eljárni, és a hatósági ellenőrzésben közreműködni.

FÖLDMŰVELÉSÜGYI
MINISZTERIUM

Milyen előnyei vannak a helyi termelői piacon történő vásárlásnak?

- az áru nyomon követhetősége, a termelési módja felöli tájékoztatás biztosított,
- a termék előállítása, árusítása a térségben történik, ezáltal erősödik a helyi gazdaság, a helyben maradás, erősödnek a termelő-vevő, város-vidék kapcsolatok, csökken a környezetterhelés, nő az élelmiszer-, illetve ellátásbiztonság.
- friss helyi termék szezonális, környezetkímélő, hagyományos módon, nagyobb élők munkával, odafigyeléssel előállított termék, így különleges íz világú, egyedi termék kapható vásárlásukkor, amivel támogatjuk a „kiskerti”, háztáji termesztést, ezáltal pedig a faj és fajtagazdagságot, az ellenállóbb táj és őshonos fajták fennmaradását és a hagyományos, házi elkészítési módokat is.
- A helyi termelői piac értékes közösségi élmény színtere is, erősödhet a közösségi összetartozás, az egymás iránti bizalom. Növelhető a turisztikai vonzerő, továbbörökíthetőek a népi hagyományok

Vonatkozó jogszabályok

- A fenti higiéniai, élelmiszerbiztonsági előírások felsorolása nem teljes körű, csak a lényegi elemek kiemelése volt a cél, ezért **piacnyitás esetén mindenképpen szükséges az alábbi jogszabályok tüzetes áttanulmányozása, a körzeti hatósági állatorvossal történő egyeztetés.**
- 2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól.
- A kereskedelemről szóló 2005. évi CLXIV. törvény.
- A vásárokról, a piacokról, és a bevásárlóközpontokról szóló 55/2009. (III. 13.) Korm. rendelet.
- Kistermelői élelmiszer-termelés, -előállítás és -értékesítés feltételeiről szóló 52/2010. (IV. 30.) FVM rendelet.
- A helyi termelői piacokon történő árusítás élelmiszer-biztonsági feltételeiről szóló 51/2012. (VI. 8.) VM rendelet.
- A vásári, piaci és vásárcsarnoki árusítás közegészségügyi szabályairól szóló 59/1999. (XI. 26.) EüM rendelet.
- 107/2011. (XI. 10.) VM rendelet az étkezési célra forgalomba kerülő vadon termett gombák gyűjtéséről, feldolgozásáról, forgalomba hozataláról.
- Az élelmiszer-higiéniairól szóló, 852/2004/EK rendelet.

FÖLDMŰVELÉSÜGYI
MINISZTERIUM

Köszönöm megtisztelő figyelmüket!

Kontur Tamás

Vidék- és térségfejlesztési szakreferens

tamas.kontur@fm.gov.hu

Földművelésügyi Minisztérium

Agrárfejlesztési Főosztály

Térségi Programok Osztálya

www.videkstrategia.kormany.hu

www.helyboljobb.hu

Helyi Termék Éve 2015